

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

СИЛАБУС

з курсу «Економічне обґрунтування інженерних рішень»

соціально-гуманітарного спрямування,
ступінь вищої освіти – **«бакалавр»**

Обсяг курсу: 3 кредити (ECTS), з яких: 30 годин лекцій, 30 годин практичних занять, 30 годин самостійної роботи.

Викладачі курсу: Кравченко Ольга Михайлівна (к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу); Антощенкова Віталіна Володимирівна (к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу).

Опис курсу

Прериквізити – базові знання з дисциплін: Основи економіки; Економіко-математичне моделювання; Техніко-технологічне забезпечення процесів виробництва агропродовольчої продукції; Основи менеджменту.

Постреквізити. Знання, навички, одержані у результаті вивчення курсу *«Економічне обґрунтування інженерних рішень»* є необхідними для економічного обґрунтування ефективності прийняття інженерних, технічних, технологічних, інноваційних, інвестиційних, управлінських та інших рішень, проектів тощо, а також для підготовки кваліфікаційних робіт будь-якої спеціальності.

Мета курсу – навчити студента економічному мисленню, виконувати комплексні економічні розрахунки щодо ефективного здійснення господарської діяльності на всіх рівнях бізнесу.

Завдання курсу – вивчення господарських процесів; засвоєння досягнень теорії та практики управління бізнесом та обґрунтування і розробка заходів щодо сприяння збільшенню виробництва високоякісного, конкурентоздатного продукту (товарів, робіт, послуг) підприємств.

У результаті вивчення дисципліни *«Економічне обґрунтування інженерних рішень»* студент повинен:

знати: сучасні методи економічного аналізу і бізнес-діагностики; методологічні та прикладні аспекти проектного, інноваційного та стратегічного планування бізнесу; сучасні технології розвитку компаній; способи та прийоми бізнес-комунікації іноземними мовами;

вміти: економічно обґрунтовувати ефективність технічних, технологічних, інженерних, інноваційних, інвестиційних, управлінських та інших рішень; здійснювати інтегральне обґрунтування та оцінювання економічних рішень у сфері бізнесу; проявляти лідерські навички та вміння працювати в команді; на практиці застосувати інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях; здійснювати обґрунтований вибір сфери та напрямків діяльності, організаційно-правові форми ведення бізнесу; розробляти плани розвитку бізнесу підприємств та обґрунтовувати інноваційно-інвестиційні проекти різних спрямувань; організовувати робочі місця, аналізувати та оцінювати ефективність використання персоналу, основного, оборотного та інтелектуального капіталів; визначати базові кількісні параметри діяльності підприємства (обсяги продукції,

величину собівартості, рівень відпускних цін, фінансових результатів тощо); здійснювати діагностику фінансово-майнового стану та ефективності діяльності суб'єктів господарювання; визначати напрямки та обґрунтовувати загальний механізм здійснення трансформації, реструктуризації та санації підприємств; оцінювати рівень економічної безпеки та визначити напрями нейтралізації ризиків та загроз у виробничо-комерційній діяльності підприємств та його бізнесових одиниць.

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області професійної діяльності. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

Здатність виявляти закономірності функціонування сучасного бізнесу на мікро- та макрорівні. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують підприємницьку діяльність бізнесових одиниць. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані економічні результати. Здатність поглиблено аналізувати економічні проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

Результати навчання – в результаті вивчення курсу «Економічне обґрунтування інженерних рішень» студент зможе оперувати базовими економічними категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері господарювання бізнесових одиниць; вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку певних видів діяльності суб'єктів господарювання шляхом використання сучасних економічних знань про методи, форми й інструменти економічного обґрунтування інженерних рішень.

Структура курсу

Лекція 1	<p>Тема 1: Предмет, об'єкт та завдання курсу. Сучасні інженерні рішення та їх особливості (Значення науки. Предмет та об'єкт вивчення. Джерела та завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Зміст сучасних інженерних рішень).</p> <p>Тема 2: Сучасні організаційно-правові форми ведення бізнесу (Поняття «підприємство», його мета, функції та ознаки. Класифікація підприємств. Види та структура. Основи діяльності підприємств в умовах ринку. Підприємницька діяльність та її типи).</p>
Лекція 2	<p>Тема 3: Особливості ведення бізнесу агропродовольчого сектору економіки (Види підприємств за організаційно-правовими формами. Особливості діяльності сільськогосподарських, переробних, торгівельних, сервісних та інших підприємств та їх бізнес-одиниць. Принципи функціонування фермерських господарств).</p> <p>Тема 4: Земельні ресурси підприємства та ефективність їх використання (Характеристика земельних ресурсів України. Показники ефективності використання землі та шляхи їх поліпшення. Ринок землі та особливості продажу земель сільськогосподарського призначення. Порівняльна характеристика земель України та провідних країн Європи).</p>

Лекція 3	Тема 5: Персонал підприємства і продуктивність праці (Персонал підприємств та його класифікація. Витрати на оплату праці та ефективність використання персоналу. Поняття продуктивності праці та методика її визначення. Шляхи поліпшення використання персоналу підприємства).
Лекція 4	Тема 6: Необоротні активи та ефективність їх використання (Поняття необоротних активів підприємства. Класифікація необоротних активів підприємства. Оцінка основних фондів. Показники руху, стану, забезпеченості та ефективності використання основних фондів. Шляхи поліпшення ефективності використання необоротних активів).
Лекція 5	Тема 7: Оборотні активи та ефективність їх використання (Економічна суть оборотних активів. Оцінка, склад та структура оборотних активів. Показники ефективності використання. Шляхи покращення використання оборотних коштів підприємства).
Лекція 6	Тема 8: Витрати виробництва та собівартість продукції (Поняття витрат і собі вартості продукції. Класифікація витрат. Види і показники собі вартості продукції. Шляхи зниження собі вартості продукції аграрних підприємств).
Лекція 7	Тема 9: Ціни та ціноутворення в ринкових умовах ведення бізнесу (Економічний зміст та функцій ціни. Види та система цін на продукцію аграрних підприємств. Етапи формування кінцевої ціни та методи ціноутворення. Проблеми і шляхи вдосконалення ціноутворення в Україні).
Лекція 8	Тема 10: Формування, розподіл та використання прибутку (Прибуток підприємства і показники його вимірювання. Визначення прибутку підприємства. Розподіл і використання прибутку підприємства). Тема 11: Фінансово-економічна ефективність діяльності бізнесу (Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Дохід підприємства. Загальна схема формування фінансових результатів діяльності підприємства. Показники оцінки фінансово-економічного стану підприємства. Резерви та чинники підвищення ефективності виробництва).
Лекція 9	Тема 12: Економіка виробництва продукції сільського господарства (рослинництва і тваринництва) (Народногосподарське та економічне значення виробництва сільськогосподарської продукції. Ефективність виробництва продукції. Чинники і шляхи зростання ефективності галузі рослинництва та тваринництва). Тема 13: Економіка бізнесу переробних підприємств харчової промисловості (Народногосподарське та економічне значення діяльності переробних підприємств. Економічна ефективність виробництва продукції. Чинники і шляхи зростання ефективності переробних підприємств харчової промисловості).
Лекція 10	Тема 14: Економіка торгівельного бізнесу (Народногосподарське та економічне значення торгівельних підприємств. Економічна ефективність діяльності суб'єктів оптової і роздрібною торгівлі. Чинники і шляхи зростання ефективності діяльності торгівельних підприємств).
Лекція 11	Тема 15: Інвестиції в агропродовольчому секторі економіки (Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Джерела, види інвестицій та їх класифікація. Оцінка економічної ефективності використання інвестицій. Лізинг як особлива форма інвестицій. Чинники та умови активізації інвестиційної діяльності). Тема 16: Інноваційні процеси в бізнесі та оцінювання їх ефективності (Загальна характеристика інноваційних процесів. Науково-технічний прогрес. Організаційний процес. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень).
Лекція 12	Тема 17: Реструктуризація та санація в бізнесі (Загальна характеристика процесу реструктуризації підприємства. Види та етапи процесу реструктуризації. Санація як фінансове оздоровлення суб'єктів господарювання (план санації, види, фінансування та техніко-економічне обґрунтування).

Лекція 13	Тема 18: Банкрутство та ліквідація підприємства (Банкрутство підприємства як економічне явище (причини, моделі, симптоми та види банкрутства). Процедура порушення справи про банкрутства. Причини та процедура ліквідації збанкрутілих підприємств).
Лекція 14	Тема 19: Економічна безпека бізнесу (Основні поняття економічної безпеки. Загрози і ризики підприємницької діяльності. Політика безпеки бізнесу).
Лекція 15	Відповіді на запитання здобувачів вищої освіти щодо Економічного обґрунтування інженерних рішень

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)

Виконання такого завдання є необхідною складовою самостійної роботи здобувача вищої освіти при вивченні курсу «*Економічне обґрунтування інженерних рішень*», завданням якого є розширення і закріплення теоретичних знань з економіки бізнесу; отримання навиків самостійної роботи з науковою літературою; вміння самостійно узагальнювати наявні статистичні дані та формувати висновки і конкретні пропозиції бізнесу. ІНДЗ спрямоване на активізацію пізнавальної діяльності кожного студента.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- модуль 1 – 30 % семестрової оцінки;
- модуль 2 – 30 % семестрової оцінки;
- ІНДЗ – 10 %;
- іспит (залік) – 30 % семестрової оцінки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>